



Број 29.

У Београду 10. Августа 1874.

Година I.

Илази сваке
недеље.Претплата се шаље
напред уредништву.
Уредништво је у бо-
гословији.

СИОН

За све српске кра-
љеве стаје на год.
60 гр. или 6 фор. и
по год. 30 гр. или
3 фор. на три мес.
15 гр. или 1 фор. и
50 нов.Платена писма од
неређовних допис-
ица не примају се.**ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.**

Издаје и уређује проф. богосл. архим. Нестор.

БЕСЕДА

говорена г. Митрополитом Михаилом на дан рођења Његове
светлости, Господара и књаза српског Милана
М. Обреновића IV.Пракда козвмшастъ Азмъ (народ), у ма-
лають же племена гръсы, вели мудри цар
Соломон (прит. 14. с. 34.).

Света христијанска дужност скупила је нас бл. хр. да-
нас у овај дом божи, да Богу нашем од кога долази нам
свако добро, благодаримо и да му се молимо — да му бла-
годаримо што је наредио провиђењем својим да пре 20 го-
дина данашњега дана дође на овај свет Милан Обреновић и
што га затим узвиси на престол Господара Српског, на бла-
годарећи да се молимо Господу Богу, да он преблаг и про-
дужи своју милост и Српском књазу и српском народу.

Срећна, напредна и користна народу српском управа
Обреновића, зар да не покрене срца наша да јача и топлија
осећања у срдачној молитви искажемо Свевишњему за ту ми-
лост, што је народу нашем и земљи српској сачуван и даро-
ван Обреновић IV.?

Знате бл. хр. да је Господ Бог врховни господар и свега света и свију народа, и свију држава. И почем је Бог пре-благ, праведан, премудар и свемогућан; то му је и управа таква. Па зато он и недопушта да у његовоме царству грех погази и надвлада правду, да добродјетељ буде сатрвена пороком, неваљалством, да безаконије потре законитост. Јер Бог као премудар свагда има начина да подигне правду и добродјетељ, а као свемоћан неможе бити уздржан у својој премудрој управи никаквим препонама.

Сетите се да и земаљски господари награђују верност и заслуге и појединих лица и целих области; па зар ће господ Бог, господар неба и земље, да одкаже награду људима, народима, државама? Преступање или вршење закона, побожност или развратност, добра или зла дела, која чини народ и којима се навикава држава, неостају без добрих или злих посљедица по суду божијем. Пре се може догодити да поједина лица недобију овде на земљи награду, или неискусе казни зато, што је за њи одређен још и други вечан живот, који ће настати после овога, где ће се свакоме лицу по заслуги дати награда или изрећи каштига. Али народи и државе морају се још овде на земљи за добра, човечна и богоугодна дела наградити, или за зла и хрђава дела своја казнити, за своје врлине и напредак у добру утврђивати се, а за зла и безакона дела, која чине штету човештву рушити се и опадати. То им је осуда од божије правде, којој морају подлећи; јер на другоме свету неће бити поделења на народе и државе, као што је сад на земљи; па зато се по својству божије правде и по законима божијег царства народи и државе награђују за своја добра дела, а за зла овде наказују, те по томе и видимо да правда подиже и усређава народе и државе, а грехови, неправда, безаконја обарају их и упропашћују.

Да се ово заиста овако догађа, збива, нека вас бл. хр. увери стара историја света, као историја разних народа.

Знате да су египћани били силан и богат народ, држава им беше јака и славна; али неправда и грехови, које чињаху, вапијаше на небо, и дозиваше страшну божију правду на ову државу и овај народ. Халдејски и други источни народи цветаше и напредоваше, али где су данас? Праведан суд божи поништио је и њихово име и њихове државе због грехова и развратности њихове. А погледајмо на мали народ јудејски, како напредује и како под Давидом и Соломоном постаде непобедим, славан и срећан. Њега подиже благочестије, побожност, верност, усрећаваше га правда и богољубивост. Но зашто после видимо да и овај народ и његова држава пропаде? За то, што одпаде од Бога, што њиме овладаше грехови, који га најпре раздвојише, ослабише, понизише, бацаше у робство, а затим растурише по свему свету. *Казнићете твоје одпадништво (од Бога) и разори ћете пакост твоја*, говораше пророк Јеремија народу јудејскоме, па се ето ова пророшка претња извршила и одпадници носе и сада на себи печат гњева божијега и своје пакости. Дакле, вера и побожност подижу и мале народе, укрепљујући њихов дух, њихову моралну снагу; а нечастивост, неверство, развратност, одпадништво, обарају и велике државе и народе. по вечним законима свете божије правде.

Вера, снажећи дух човечији, облагорођава његову нарав, обучава га и утврђује у љубави, која је највиши степен савршенства; а где је ослабила вера, тамо је пао и морал, тамо се шире неваљалства, нема једнодушности и слоге, нема верности и чесности, тамо и просвета, ово поштовано и уважено сретство за срећу и напредак народа, постаје због хрђавог, нечастивог правца, оруђем за јаче кварење, растројство и рушење.

Да би се ваше добре жеље које негујете у своме срцу испуниле за срећу народа српскога, загрејте бл. хр. своју душу богоданом св. вером, зарадујте небо својим побожним хришћанским живљењем, па се молити Господу Богу за вла-

даоца и државу српску од срца искрено; јер ако би се молили само спољно, фарисејски, а не и унутрашње, срдечно; онда би посведочавали да наша земаљска држава нема тесне везе с небесним царством божијим; те због тога она и не може да добија ни небесну помоћ, ни духовну снагу, која би утврђивала биће њено.

О, како је тешко и немогуће да обстане народ и држава, кад срца људска обузме немарност за веру и побожност, кад старешине и подчињени почну преступати закон божи и газити установе божије цркве; јер се тада непоштује ни заветства, ни верност, ни честност, те се због тога и раскида онај сајуз, који везује све редове друштва људскога, и губи се она тврда морална веза тела с главом државном?

Сетите се бл. хр. да нечестито живљење поремећава и поједина човека, јер тада његова воља, његов разум није у стању да заустави беснило страсти, ни да ограничи телесне жеље, поремећава и обштине и доводи у растројство државу нередом и преступлењима. Тада онај који није посвећен и позван црквом, заузима место учитеља вере, порађа се тежња за господством, а напушта се труд, себичност постаје главни покретач свију радова и поступака; па се због тога државно тело неуредно и неправилно креће, често зауставља, квари, опада и руши. И неће ли се тада у служењу држави и владаоцу предпостављати лична корист, државној и отечественој користи? Неће ли се тада жртвовати отечество и народ пре личности, него ли што ће се личност приносити на жртву отечеству?

Послушајте бл. хр. унутрашњега сведока и судију својих дела, а то је савест ваша, послушајте је као судију правде, истине, добра и зла, па ако кога кори савест што чини грехове, који растројавају и збуњују друштво, заустављају напредак државе српске: нека тај придружи молитви покајање, а покајању исправљење, како би добили од правде

божије награду за своју родољубивост, или помиловање од милости божије за своје исправљење.

Оваким поступцима, оваким делима побожности, реда, слоге, пожртвовања, верности и оданости, прославимо бл. хр. данашњи дан, оваком изјавом благодарности поднесимо Господу Богу угодан дар, оваквом молитвом призовимо божију милост и божију благодат благоверном књазу нашем Милану, да под заштитом божијом напредује он у вери, побожности и мудрости, да милост божија уздиже народ српски и крепи државу његову, у којој да влада правда, истина, побожност, љубав, слога, честност, законитост што крепи и утврђује народе и државе! Амин.

Мисли на Кнежев дан.

„Теб' ће вода куд је текла,
Што је српска мајка рекла.“
(нар. посл.)

Нема ни једног историског народа на свету, који није обележио у животу своме, неке дане опште жалости или опште радости! Такве дане опште жалости и радости обележио је и српски народ. Дан жалости — то је *видов-дан*, кад пропаде српска слава и држава; дан опште радости — то су *Цвети* — дан устанка за слободу и независност. Но ти дани како жалости тако и радости не долазе изненада, по одредби неке неумитне судбине, већ долазе усљед оних услова у којима народ живи; они се спремају из далека самим животом народним.

Чим ослаби у народу коме вера у правду и истину и на место ње воцари се неправда, неповерење и лаж; чим ослаби љубав јеванђелска, која општим жаром сагрева срца свију синова једне мајке — отаџбине, и на место љубави воцари се себичност, која сеје раздор по народу и завађа брата с братом; чим ослаби у народу општа нада у своју снагу и своју будућност; чим се појаве ти знаци у животу ког на-

рода — одмах можете по њима судити да ће скорим доћи и дан опште жалости; да ће за тим доћи какав несрећан догађај, који ће уназадити, ако не и сасвим упропастити народ. Такви знаци у животу нашег народа претходили су несрећном дану *видовдану*; такви знаци били су весници козовске пропасти.

Но чим видите да у народу коме вера, љубав и надежда — ти знаци живота и будућности — проничу кроз све слојеве друштвеног живота и одушевљавају све синове једне отаџбине на општи рад: онда можете по тим знацима судити, да ће скорим осванути томе народу дан опште радости. Такви знаци виђали су се у народу нашем пред оне Милошеве Цвети, пред дан опште борбе за слободу и веру хришћанску. По крај јеке од гусала и осветничког гласа пушке цевердара, хорио се тада глас и по светим црквама и манастирима српским: „*за крст часни и веру хришћанску!*“

Но после ових историских цвети за нас Србе у данашњој кнежевини, очекују и сви остали Срби дан својих цвети. Па има ли сада у нашем народном животу оних небеских знакова, који служе блиским весником тога радоснога дана? Има ли сада у нашем народу оне братске слоге и патриотског одушевљења за општу ствар, што порађа вера, љубав и надежда?

Да на то обратимо пажњу и о томе размислимо даје нам повод данашња светковина у славу рођенога дана нашег општељубљеног господара и кнеза Милана, који је као потомак славних Обреновића, позван да доврши ону дивну зграду српску, коју је његов велики деда одпочео на српске Цвети.

Истина, непријатељи српске будућности, старају се од сваке руке да посеју раздор у овоме маленоме јуначкоме народу, да ослабе у њему *веру, љубав и надежду*, да омаловаже у њему све оно, што је *свето* и што га одушевљава на борбу за свој опстанак и своју будућност, и тиме да народ српски уздрже, ако и не са свим одврате, од његовог правога и све-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

тог задатка — од његове божанствене мисије. Али ми се тврдо уздамо, да ће се све те сплетке наших непријатеља сломити о здраву свест нашега народа; да ће он — уједињен љубављу према своме господару прикупити сву своју моћ и снагу око њега и патриотски помоћи му да створи у повесници српској онај радостан дан — дан свеопштег српског васкрса.

Са том вером и света црква моли се данас Свевишњему, да он дарује нашем младом Господару многоденствије и победу над сваким врагом и супостатом; да му дарује Духа премудрости, да срећно изврши све оно, што служи на славу његова имена и на срећу његова народа.

Пећска Патриаршија и — владике Султанове.

Врло нас је зачудио допис из Цариграда у „видов-дану“ број 122, где се пећска патриаршија увршћује у Бугарску. У исто доба чујемо да је и Екзарх бугарски Аптим у своме писму, које је народу бугарском послао из Цариграда Апр. 23 ов. год. изриком објавио Пећску патриаршију за Бугарску.

Нећемо одма ово да приишемо рђавој намери или сплеткама људи, који иду да заваде два братска народа; него држимо, да је све то учињено из непажње и несмотрености, јер да је се обратила пажња **на историју, на жеље народа и на правичност**, не би се тако вређао српски народ, који је добар пријатељ и брат са најлепшим братским осећањима спрема бугарског народа. Па за то сматрамо за дужност, да исправимо ову погрешку дописника видовдановог и екзарховог писма, који незадовољавајући се пространством области, које су спадале у обим некадашњег **бугарског трновског патријархата** и бројем оних епархија, које су некада, пре укинућа бугарске трновске патриаршије истој припадале, сада

тражи да присвоји себи право и на оне епархије, које се са бугарском земљом граниче, но које су вазда српске биле, и као такве по канонима подложне биле власти српског пећског патриарха.

Те епархије, које су, од како се света вера христова стално утврдила у тима пределима, па непрестано до пада српскога царства састављале саставни део српске државе и саставни део српске цркве што сведочи име, „*Стара Србија*,” и српски језик, којим говори становништво тих предела, као што сведочи *слава долама* и безбројне старине у тим пределима, — па те пределе садашњи представитељ бугарске цркве за се потражује и својој екзархији придружити жели.

Ми незнамо, нити поњамо шта је могло побудити султаноу новопостављеног бугарског јекзарха на тај корак, да тежи распрострети, са највећом неправдом коју наноси српској цркви и васцелом народу српском — своју духовну власт на епархије српске цркве, кад нема права на то ни са које стране.

А да доиста са етнографскога и са историјскога гледишта бугарска екзархија нема права на црквену власт у пределима српским, и да сви ти предели припадају српској цркви ми имамо јасне и несумњиве доказе, од којих ћемо тек неке да споменемо.

Да ненаводимо мапу архимандрита Леонида, која је штампана у Гласнику год. 1870, на којој су јасно обележене границе патријаршија: српске Пећске; бугарске трновске и старе Архиепископије охридске, коју је словенин Јустинијан основао много пређе долазка србско-хрватских племена и много пређе долазка бугара. По тој мапи као делови српске патријаршије долазе *митрополије*: Нишка, Ђустендилска, Самоковска и Скопљанска, а да и не спомињемо у истима српско становништво, као што и сада тврде српске старине.


Да неспомињемо историју пећске патријаршије и љетовнике патриара српских за владе српских краљева, већ да се

обратимо турским изворима и ферману, којим је укинута пећска патриаршија 1765 год. под последњим патриархом Х. Калиником, који је с турског оригинала превео на српски и штампао у Гласнику за 1874 годину познати зналац турског језика г. Јастребсв, рус, па ћемо у њему наћи, да су под пећским патриархатом, осим других, биле и ове чисте српске митрополије, у којима станује српско становништво, са многобројним подчињеним им епископијама: *Бустендилска, Самоковска, Нишка, Скопљанска*, па чак и *Охридска*. У томе се ферману именују и **српски митрополити**: Нишки — Гаврило; Скопљански — Константин; Самоковски — Неофит; Бустендилски — Гаврило и т. д. Овим се очигледно довазује, да су исте митрополије спадале у област српске Пећске патриаршије, јер иначе не би нужно било саизвољење дотичних српских архијереја на то, да се српска патриаршија укине и присаједини цариградској, кад исте епархије не би биле подвластне српској патриаршији све до укинућа њенога. За тим се у ферману налаже, да грчка патриаршија плаћа цару за пећски патриархат 100.000 акче и да од ове нигда не може бити одвојена.

По берату султановом од 1855 год. датом патријару цариградском Кириду, јасно се доказује, да Porta није укинула српске патриаршије Пећску и Охридску, него их сматра, да су сајужене са патријаршијом цариградском и од исте се не могу одвојити.

Кад се узме у обзир и све остало, што се говори о српским епископијама и митрополијама у црквеној историји, у хрисовуљама српских архијепископа и патријара, у протоколима цариградске патриаршије, и када се то све упоредним начином и критички проучи према границама српске државе, почињући од осмога столећа, а нарочито када се критички претресе живот св. краља Владимира (Јована), ког је била престолница Београд у данашњој Албанији, као и влада његових насљедника: онда у број српских **митрополија** пећске

патриаршије спадале су ове области, у којима и дан дањи станује српско становништво, са безбројним српским до-неманићским, неманићским и после неманићским споменицима, овим живим и прочитим споменицима српске државне прошлости, јер ово, што се у данашње доба зове Србија управо од Моравице на овамо, понајпоследње је постало српско, па за то на овоме простору и нема старинских српских споменика. Срби, српска историја, српски народ у државном и црквеном обзиру јесу управо оно, чему је средсреда Скопље, па онај исти данашњи народ, онај исти његов језик, обичаји, споменици и је су српски, а народ онај има своју славну историју, коју ми називамо *српска историја* и у коју смо задругу ми т. ј. данашњи шумадинци, најпоследње ушли. Данашњи Арнаут-Београд, Светиград, Свадар, Призрен, Скопље, Неродимље, Сверчин, Прилип то су праве средсреде до неманићске и неманићске српске историје како политичке, тако и црквене. У броју ових градова Кратово је фамилијарна гробница Неманића породице, а кратовски и новобрдски сребрни рудници, то су најглавнији рудници неманићски. У Скопљу и дан-дањи постоји неманићска касарна; у сушици је фамилијарна гробница Мрњавчевића, где и сада постоји читава црква — задужбина Краља Вукашина и Краљевића Марка. У Кумановској нахији у Нагоричу стоји читава дивна задужбина Милутинова. У свима пак овим правим српским областима, могу се наћи трагови грчких грађевина, али од бугарских задужбина нема нигде ни трага ни гласа, што не би никако могло бити, да су над тим српским земљама владали кадгод бугарски владаци или да ту има бугара, као што говоре бугарске пропагандисте. Најпоследње наводимо мапу о народностима Лежана, коју му је, како он вели, продикутирао највећи патриот бугарски пок. Раковски, па се је и на њој у нахијама Охридској и Битољској *српско* становништво измешало са арнаутима, а у осталим нахијама, почињући са Овчим пољем свуда у маси живе срби и има по нешто арнаута. И тако несумњиво су подпадале под пећску српску патриаршију ове митрополије.

- 
- WWW.UNILIB.RS
- У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А
1. Самоковска, под коју је подпадао епископат Разлошки.
 2. Софијска са два епископа.
 3. Ђистендик-бањска са епископима у Егри-Паланци, у Радомиру, у Кратову и Златову.
 4. Скопљанска са епископима у Врањи, Тетову, Велесу, Штипу, Петричу (куда је умакао Дечански) у Прилипу итд.
 5. Дибарска митрополија са више епископата у поморју (доцније Скендерији).
 6. Митрополија Призренска са епископијама у Новом пазару, у Бањској, у Грачаници, у Хвостну и Скадру.
 7. Митрополија Нишка са епископима у Прокупљу, Крушевцу, Пироту.
 8. Зетска са више епископа.
 9. Сарајевска са више епископа.
 10. Београдска, најдоцнија, са више владика садашње Србије и Срема са Славонијом.

Ка овим митрополијама треба придодати од половине 14 века све митрополије архијепископије Охридске.

Ове су дакле митрополије са епископствима и подпале под Пећску српску патријаршију од времена Неманића све до 1765 године, када је укинута Пећска патријаршија и придружена Грчкој цариградској.

Како су се Грци у овим српским митрополијама бринули о својој пастви сведоче многобројна потурчена и поарнаућена српска села и читави предели, јер се они нису старали о стаду своје, него о своје цепу, као што сведочи писмо Софронија митрополита призренскога попу у Коришу, у коме му каже, да сељаке не венча, да не крсти, да не свети волицу и т. д. накратко да не врши никакво чинодејство, докле они не плате огромну глобу и намет. Како ли ће водити бригу о томе српскоме народу и о хришћанима владике бугарске екзархије, то ћемо видети. Судећи пак по неким фактима на пр. по ономе, што Иларион Ђустендиски гони српске књиге, тера учитеље, захтева мирије од главе по седам

гроша и т. д. или судећи по ономе, како пиротски владика проклиње „славу“ и име српско, или судећи по ономе, како Виктор Нишки анатемише Србе; или судећи по ономе, како Доротеј издаје највеће бугарске патриоте, као Панајота са дружином; или како анатемише Србе и како је опљачкао црквене и школске новце у Врањи и Скопљу, или како је послао Дионисија у цркву св. Димитрија, те замазао све српске свеце и длетлом искварио слику Краљевића Марка; за тим судећи по оним датима, шта раде бугарске владике у самој Бугарској, као у Врапу, у Рушчуку и т. д. ми налазимо, да ће они:

- 1) изазвати противу себе мржњу у самој Бугарској.
- 2) изазваће мржњу противу себе у српским крајевима, и
- 3) изазваће мржњу између два сродна народа, између браће Срба и Бугара. Целокупним својим радом биће од веће штете него ли од вајде како србима, тако и бугарима.

Не треба имати бог те пита колико увиђавности, па да се ово увиди.

Ми смо свагда били на страни наше браће бугара у борби за националну цркву; ми смо им помагали, колико смо могли, једно за то, да се очува славенски елемент, те да се не грчи и не турчи, а друго за то, што смо мислили, да ће од тога добити и бугари и Срби. И збиља је *народ водио борбу* и тим је развио народну свест, а данашње су владике бугарске биле у служби грка и турака и ни најмање нису учествовали у борби. Кад је народ извојевао црквену управу, њему се наметну за владике они људи, који су служили туђине и сада одпочну најжеће, као сиротиња 1) да глобе народ, а 2) да гњаве и да даве како бугаре за новце, тако и србе, да имају већу паству. Они су сада највећи гонитељи срба и највећи ревнитељи гњављења бугарске, српске и грчке народности.

На место мира и братства, проповедају мржњу; на место Христове науке, они предикјују своју личну корист. Па

у броју тих владика ми не налазимо ни једно лице, које би колико толико било изображено и било познато у православној цркви као прави архијереј. На место архијереја, видимо просте и цуке незналице и симонисте.

Ми не налазимо бољег завршетка, него да наведемо речи српског краља, обраћене бугарскоме краљу Михаилу: „опомени се драги и љубазни брате, да ти ништа зло учинио нисам. Зашто дакле тројждаеши се погъблати влзгарские же и сръбьские роды? Ми ћемо пак радити онако, како је радио и мислио св. Јован Риљски, па ћемо му се молити: св. Јоване риљски! моли се владици христѹ спасти твоје сродники езькь вьлгаре и сръбле“ како се свршује једна молитва св. риљскоме у једној Србуљи, која се храни у манастиру Сретењу под Овчаром.

Још ћемо рећи речма дечанскога владике: „ако сте силни ратујте са угъетачима и вашим и нашим!“ а ми бугарима осим добра, никакво зло нити чинимо, нити ћемо чинити. Срби и Бугари су браћа; њихи су интереси и тежње и жеље једне исте, а нису супротне, као што проповедају Бугарске владике, које су турци поставили.

Поглед на питање о сајединењу цркава.

(НАСТАВАК).

Покрет у корист сближења с православном црквом узео је широке размјере и међу протестантима. Наша православна црква постала је предметом особите пажње и особитог изучавања код протестаната; њену божанствену истину почињу тамо појимати и сматрати православну цркву као једину чуварку истинитог апостолског православља. Многобројне су књиге, које се од 1860 године распростиру по Германији међу протестантима с цјељу да докажу несастојателност не

само латинства, него и протестанства и да докажу, да једино спасење за једне и друге саставља православна црква.

Шенкел у своме часопису „*Algemeine kirchliche Zeitschrift*“ започео је у последње време печатати низ чланака, који су посвећени питању о сајединењу црква и са свога погледа стара се о остварењу те задаће, позивљући протестанте, као носиоце идеје толеранције и човјечности, да све силе употребе, како би се то сајединење постигло. Он сматра православну цркву као једину чуварку истинито апостолског начела и за то к њој призивље своје једновјернике да пажњу своју обрете. Него он сматра то питање о сајединењу црква са свог особитог погледа и држи, да је утопично настојање о сајединењу за начин, којим се је до данас дјествовало. „Универсално јединство цркве, вели он, саставља врло узвишену идеју; у темељу њеном лежи мисао, да сви християни морају бити међу собом браћа; него истоветна би машта била мислити, да се при данашњем положају и при данашњем начину дјеловања може остварити сајединење свију држава у једну васионску цркву. Наше је време веома практично и реалистично, да би се о томе и помислити могло. Данас је свуда распрострањена свјест о начелу нацијоналности, свуда теже к нацијоналном јединству. Свака нација и свака нацијонална црква има своју собствену задаћу, коју она мора остварити пре, него што у стању буде латити се рјешавања свеопштих питања. Божанствени основатељ цркве утврдио је једину цркву на земљи а раздјелење црква произишло је од несавршенства и слабости, од самољубља и људских страсти. Питање о сајединењу црква моћи ће се рјешити најлакшим путем, ако свака нација постави себи задаћом да суделује остварењу јединства посебних религијозних партаја, које се налазе у њеним недрина, — и кад се достигне то јединство, тада ће се моћи рачунати на скоро остварење свеопштег јединства свију црква.“

Теорија Шенкела при свом практичном карактеру своме

мање присталица има од теорије оних протестаната, који одкрито и управо позивљу своје једновјернике к сајединењу с православном црквом. Много је честитих имена у Германији; много је ваљаних списа угледало тамо свјета у последње десетољеће о питању к сајединењу цркава. Ми ћемо споменути, да обшти појам дадемо о дјелатности протестантских богослова у том погледу, о једној књизи, која је пре мало година угледала свјета у Халу, о књизи др. Богословије и филозофије, професора Овербека, под насловом: „Православно-католичка наука у противуположности папсту и Језуитизму, а тако и протестантству.“ Писац књиге врло је изблиза познат са римском богословском науком, а тако исто он ваљано појима суштину наше цркве. Свој поглед на православље, исто као и задаћу своје књиге, Овербек исказује у предговору: „кад је папа, вели он, отргнуо запад од истока, исток је сачувао, по свједоци историје, католичанско учење у свој његовој чистоћи до данашњег дана и он с нестрпљењем исчекива време да се опет западне цркве к њему придруже. Да је Лутер, (обратите пажњу, протестант говори) живио у источној цркви, он не би имао узрока стварати ново црквено друштво, јер злоупотребе римске цркве никада нису суштаствовале у источној цркви. Него Лутер са својом усијаном главом оставио је и цркву и историчко земљиште, — и објективну христјанску истину превратио је у чисти субјективизам. . . . И зато нама је задаћа да подигнемо чисту величанствену западну цркву, основану на обштем католичком учењу, да пренесемо у њу чисто апостолсколске елементе, који су се свецјело сачували у источној православној цркви.“

Прививље на посједак писац књиге сву учену браћу своју да се осврну к истоку: „Љубазна протестанска браћо! — погледајте цркву, коју је Дух св. основао на дан педесетнице и којом ће он управљати до свршетка вјекова. Та је црква у Риму повређена. Ви хтједосте да ју успоставите, да ју реформируте; по при том процесу реформирања у вас је не-

стало саме цркве. Обратите поглед на исток — са истока свјетлост — *Ex oriente lux!* Тамо вам није од потребе запо- чињати тешки посао реформисања. Источна црква увјек је остала онака, каква је и била, увјек једнака себи и вјерна чуварка апостолског учења.“

Глас Овербека није пропао у залуд, јер се около ње- гове мисли скупила богата чета најпрвих научењака протес- таната, који дјелателношћу својом подпомажу достижењу узвишење цјели сајединења црква. (НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Г Л А С Н И Қ.

Рукоположени су:

Светозар Весовић бив. учит. бадњевачки — за ђакона 20. Јула тек. год.

Монах манастира Враћевшнице — 31 Јула за ђакона а 1 ав- густа за Јеромонаха и намењен братству манастира враћевшнице.

Живота Николић учит. аранђеловачки — 1 августа за ђакона а 2 за свештеника и намењем за капелана свом деди Илији Про- тићу пар. брежанском у окр. пожар.

Василије Милић бив. учитељ читлучки у окр. алексиначком — 2 ав. за ђакона.

Некролог.

Риста Нешић парох брадачки у окр. пожаревачком 1. ов м. преселно се у вечност.

Стеван Маринковић парох орешковачки у окр. пожаревачком упокоио се такође 3. ов. месеца.

ОДГОВОРИ.

Преч. г. проти Маргетићу — Имоски — примљено све у реду.

Преч. г. проти Шушићу — Шибение — подмирено до конца год.